

PROSTATIT KASSALIGI VA PROSTATA BEZI EKSTRAKTIDAN DORI TAYYORLASHNING ZAMONAVIY USULLARI

Baxromova Barno Zokirovna

SamDTU, Farmatsiya fakulteti stajyor-assistenti

Mo'minbayev Diyorbek Jasurbek o'g'li

Samarqand davlat tibbiyot universiteti Farmatsiya fakulteti 3-kurs talabasi

Annotatsiya: Sizni hayratda qoldiradigan va tibbiyotning rivojlanish yo'llari haqida ikki marta o'ylashga majbur qiladigan prostata bezidan dori olishning zamonaviy usuli haqida eshitganmisiz? Xo'sh, agar buni qilmagan bo'lsangiz, men sizni prostata bilan bog'liq kasalliklarni davolashda inqilob qiladigan eng ilg'or usullar bilan tanishtirmoqchiman. Hozirda erkaklar orasida ko'p tarqalgan kassaliklardan biri bo'lib hisoblanadi va bu kassalikka bez ekstrakti samaraligi tufayli tibbiyotda keng qo'llanishni tadbiq etish.

Tayanch iboralar: Prostata bezi, prostatit, nanopartikullar, fokal terapiya, gonoreya, uretrit, defekatsiya, kimyoterapiya, gormon terapiyasi

Ishning vazifasi: Ilgari, prostata bezidan dori-darmonlarni olish murakkab va xavfli jarayon bo'lib, ko'pincha uzoq tiklanish vaqtлari bilan invaziv operatsiyalarni talab qiladi. Biroq, tibbiyot texnologiyalaridagi zamonaviy yutuqlar tufayli tadqiqotchilar va olimlar jarayonni har qachongidan ham oson, tezroq va samaraliroq qiladigan yangi usullarni ishlab chiqdilar. Bu usullarni o'r ganib biz ham prostata bezi eksraktidan dori ishlab chiqishni oldimizga maqsad qilib qo'ydik.

Material va uslublar:

PROSTATA BEZI VA PROSTATIT

Prostata bezi (yun. prostatus — oldinda turuvchi), prostata — erkak jinsiy a'zosidagi tok, bez. Kichik chanoq bo'shlig'ida qovuq ostida bo'lib, qovuq bo'yinchasi va siydiq chiqarish kanalining boshlang'ich qismini o'rab turadi. Prostata bezi bez va muskul qismdan iborat. Bez qism urug' suyultiradigan suyuqlik (sekret) ajratadi. Bu suyuklik spermaga qo'shilib, spermatozoidlarni faollashtiradi. Muskul qism esa siydiq chiqarish kanalining sfinkteri (muskul qisqich) hisoblanib, shahvat va siydiq chiqishini rostlab turadi, shuning uchun shahvat va siydiq aralashib ketmaydi.

Prostata bezining orqa yuzasi to'g'ri ichakka tegib turadi, shunga ko'ra, vrach to'g'ri ichakka barmog'ini kiritib bezning turli kasalliklarini aniqlaydi. Prostata bezining yallig'lanishi prostatit deb ataladi.

Prostatit — prostata bezining yallig'lanishidir. Prostata bezi erkak jinsiy a'zolarining ikkinchi darajali qismidir. Bez qovuq ostida, uning bo'yni atrofida joylashgan. Siydiq chiqarish kanali (uretra) prostatadan o'tadi, ya'ni prostata siydiq chiqarish nayini o'rab turadi. Aynan shu sababli, prostata kattalashganida, siydiq

yo'llarini siqib qo'yadi va siydiq o'tishiga to'sqinlik qiladi. Kasallik yetarlicha keng tarqalgan va jinsiy yetuk erkaklarning 80 foizidan ko'prog'ida tashxis qo'yilgan, ularning qariyb 30 foizi 20 dan 40 yoshgacha bo'lgan yosh guruhida aniqlangan. Agar biz statistik tadqiqotlarga murojaat qiladigan bo'lsak, har 10 ta bemorda prostatit aniqlanadi.

PROSTATITNING SABABLARI

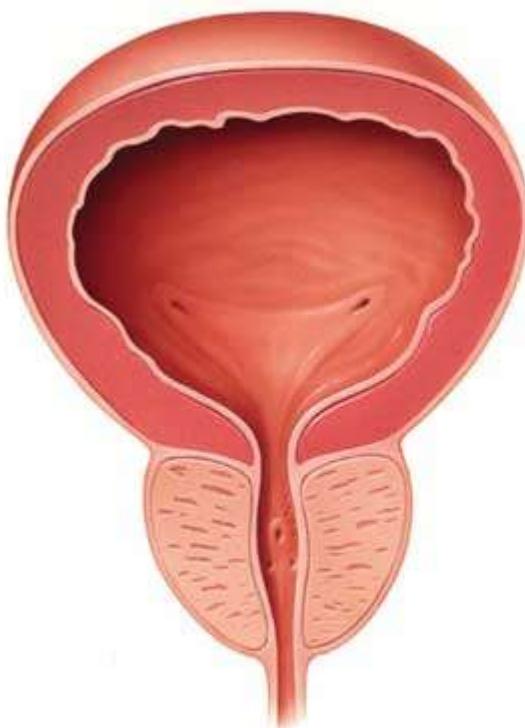
Prostatit rivojlanishining sabablari quyidagicha:

Prostatitning asosiy sababi qon aylanishining buzilishi bo'lib, bu prostata bezining kattalashishiga olib keladi. Qon aylanishi buzilishining sababi esa — o'troq va kamharakat hayot tarzi, shuningdek, katta vazn.

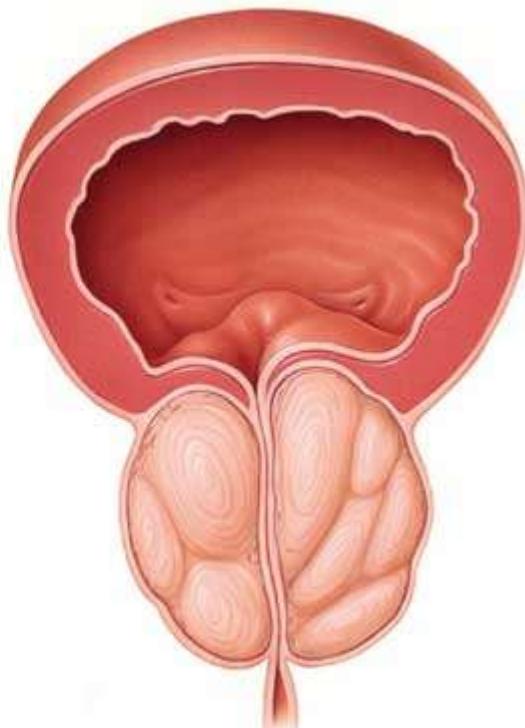
Prostatitning yana bir sababi infektsiya tushishidir. Ko'pincha infektsiya gonoreya yoki uretrit natijasida tushadi, kamroq holatlarda — angina, gripp, sil kasalligining asoratlari natijasida.

PROSTATIT BELGILARI

O'tkir prostatitning belgilari tana haroratining ko'tarilishi va tez-tez siyish bo'lib, siydiq chiqarish achishish va zaif bosim bilan kechadi. Bundan tashqari, prostatitning belgilari — defektsiya paytida to'g'ri ichakdagi og'riq va oraliqdagi noqulaylik hissi bo'lishi mumkin. Yiringli yallig'lanish bosqichida, abstsess o'z-zidan yorilishi va siydiq yoki to'g'ri ichakdan yiring chiqishi ehtimoldan yiroq emas.

Normal prostata

Kattalashgan prostata

Surunkali prostatit belgilari uretra va oraliqdagi achishish, defakatsiya yoki siyish oxirida yiring ajralishi, organizmning tez charchashi va ta'sirlanishi kabi namoyon bo'ladi.

Prostatitda qiynalib siyish juda xavflidir, u o'z vaqtida davolanmasa, siydikni o'tkir ushlanib qolishiga olib kelishi mumkin.

Erkaklar jinsiy qiziqishning to'liq yoki qisman yo'qolishi, tez urug' chiqarish, ba'zan kechalari og'riqli, uzoq muddatli erektsiya kabi prostatit rivojlanishining bilvosita belgilarini e'tiborsiz qoldirmasliklari kerak. Bu alomatlarning barchasi hali asoratlanmagan va nisbatan oson davolansa bo'ladigan bosqichdagi prostata bezining yallig'lanishi uchun xosdir.

Agar mutaxassis bo'limgan kishilar uchun ham ma'lum bo'ladigan namoyonlar haqida gapiradigan bo'lsak, ko'p hollarda, bemorlar ertalab uretradan shaffof va ba'zan yiringli ajralmalar chiqishi va siyidikda oq nuqtachalar va tolalar aniqlanishini qayd qilishadi.

PROSTATIT KASSALIGINING DAVOLASHNING ZAMONAVIY USULLARI

Eng hayratlanarli usullardan biri nanopartikullarga asoslangan dori vositalarini etkazib berish deb nomlanadi. Bu usul dori-darmonlarni to'g'ridan-to'g'ri prostata beziga etkazish uchun mayda, mikroskopik zarralardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Ushbu nanozarrachalar kimyoterapiya yoki gormon terapiyasi kabi turli xil dori vositalari bilan to'ldirilishi va keyin tanaga kiritilishi mumkin. Ichkariga kirib, ular prostata bezini nishonga oladilar va dori-darmonlarni nazorat ostida chiqaradilar, ularning samaradorligini maksimal darajada oshiradilar va nojo'ya ta'sirlarni kamaytiradilar.

Yana bir ilg'or usul fokal terapiya sifatida tanilgan bo'lib, u faqat kasallikdan ta'sirlangan prostata bezining o'ziga xos joylariga qaratilgan. Ushbu yondashuv aniqroq davolash imkonini beradi, sog'lom to'qimalarga zarar yetkazish xavfini kamaytiradi va nojo'ya ta'sirlar ehtimolini kamaytiradi. Fokal terapiya yordamida bemorlar invaziv operatsiyalar yoki uzoq tiklanish davrlarini talab qilmasdan to'g'ridan-to'g'ri muammoli joylarga maqsadli dori-darmonlarni yetkazib berishlari mumkin. Yuqori intensivlikdagi fokuslangan ultratovush invaziv bo'limgan, ambulatoriya usuli bo'lib, u ultratovush to'lqinlari yordamida prostata bezidagi saraton hujayralarini yo'q qiladi. Ta'sirlangan hududlarni yo'naltirish va isitish orqali an'anaviy jarrohlik va radiatsiya terapiyasiga kamroq invaziv muqobil taklif qilib, o'smalarni samarali ravishda yo'q qilishi mumkin.

Ushbu usullar nafaqat samaraliroq, balki ular tezroq tiklanish vaqtlarini, yon ta'sirlarni kamaytirishni va davolanayotganlar uchun hayot sifatini yaxshilashni ham taklif qiladi.

PROSTATA BEZI EKSTRAKTI

Tarkibi: Prostata bezi ekstrakti hozirgi kunda jinsiy yetuklikka erishgan buqa va buzoq prostata bezidan olinadi.

Qo'llanilishi: Sutunkali prostatit va operatsiyadan keyingi qayta tiklanish jarayoni uchun

Ta'sir mexanizmi: Bemorlar prostatasidagi dimlanib qolgan qonlarni haydash, ya'ni qon aylanish tizmini yaxshilash vazifasini bajaradi.

Xulosalar: Xulosa qilib aytganda, prostata bezidan dori-darmonlarni olishning zamonaviy usullari haqiqatan ham inqilobiydir. Nanozarrachalarga asoslangan dori vositalarini yetkazib berishdan tortib fokal terapiya va ultratovush texnologiyasigacha bo'lgan ushbu yutuqlar prostata bilan bog'liq kasalliklarga yondashuvimizni qayta belgilab beradi. Tibbiy innovatsiyalar chegaralarini kengaytirishda davom etar ekanmiz, prostata bezini davolashning kelajagi har qachongidan ham yorqinroq ekanligi ayon bo'ladi. Shunday qilib, agar siz ushbu o'zgarishlardan hayratda qolgan bo'lsangiz, men ishonamanki, zamonaviy tibbiyot chegaralarini o'rganayotganimizda, bu ilg'or texnikalar bizni o'ziga jalb etishda va ilhomlantirishda davom etadi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Meliulov, O. J., & Ernazarova, M. S. (2022). DORI VOSITALARINING BARQARORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 978-982.
2. Meliulov, O. J., & Kodirov, N. D. (2022). 1.4-BENZODIAZEPINNING TIBBIYOTDA QO'LLANADIGAN VOSITALARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(8), 313-317.
3. Meliulov, O. J., & Baymuradov, E. S. (2022). VITAMIN B12 NING OLINISHI VA UNING AHAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(8), 324-327.
4. Меликулов, О. Ж., Кодиров, Н. Д., & Баймурадов, Э. С. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ БАРБАРИСА В ФАРМАКОТЕРАПИИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 911-913.
5. Mirzoyeva, F. A., Imamova, Y. A., & Meliulov, O. J. (2022). MEDICINAL PLANTS AND THEIR PROPERTIES. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(4), 1140-1144.
6. Meliulov, O.J., & Baymuradov, E.S. (2022). VITAMIN B12 NING OLINISHI VA UNING AHAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2 (8), 324-327.
7. Эрназарова, М. Ш., & Бахромова, Б. З. (2022). Исследования свойств лекарственных растений содержащих алкалоид. *Science and Education*, 3(11), 106-116.

8. Нажмитдинов, Х. Б., Олимов, С. М., & Бахромова, Б. З. (2022). ПОЛЕЗНЫЕ СВОЙСТВА ФРУКТА–ПЕРСИК. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(9), 327-332.
9. Baxromova, B. Z., & Ernazarova, M. S. (2022). Dorivor lavanda o'simligi haqida umumiylumot va uning tibbiyotda qo'llanilishi. *Science and Education*, 3(11), 88-95.
10. Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). KAMQONLIK SABABLARI VA UNI TABIIY YO'L BILAN DAVOLASH CHORALARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 160-165.
11. Shernazarovna, E. M., Zokirovna, B. B., & Shuxrat o'g'li, D. B. (2023). RAYHON O'SIMLIGIGA UMUMIY TAVSIF. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 166-168.
12. Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). YALPIZ (MENTHA) O'SIMLIGINING DORIVOR XUSUSIYATLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 169-172.
13. Olimov, S. M., & Baxromova, B. Z. (2022). ZANJABIL HAQIDA UMUMIY MA'LUMOT. TIBBIYOTDA QO'LLANILISHI. *Journal of new century innovations*, 14(1), 156-160.
14. Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). QANDLI DIABET KASALLIGI VA UNING ASORATLARI. *Journal of new century innovations*, 26(4), 116-121.
15. Бахрамова, Б. З., Эрназарова, М. Ш., & Муминбоев, Д. Ж. (2023). ОТНОШЕНИЕ ЧЕЛОВЕКА К ПРИРОДЕ И ОТНОШЕНИЕ ПРИРОДЫ К ЧЕЛОВЕКУ. *ББК 30.16 Б 63*, 89.
16. Bakhromova, B., & Mo'minboyev, D. (2023). THE LIFE OF ABU ALI IBN SINA AND HIS CONTRIBUTION TO THE FIELD OF PHARMACY. *Бюллетень педагогов нового Узбекистана*, 1(9), 39-42.
17. Baxramova, B., & Mo'minboyev, D. (2023). SHIFOBAXSH ZANJABILNING TIBBIYOTDA QO'LLANILISHI. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(9), 86-89.
18. Baxramova, B., Xolbo'tayeva, K., & Mo'minboyev, D. (2023). BIOLOGIK FAOL MODDALARNING INSON SALOMATLIGIGA TA'SIRI. *Инновационные исследования в науке*, 2(9), 5-8.
19. Zokirovna, B. B., & Khusan, K. (2023). VALERIAN ROOT IN THE TREATMENT OF SLEEP PROBLEMS AND RELATED DISORDERS-A SYSTEMATIC REVIEW AND METAANALYSIS. *Journal of Modern Educational Achievements*, 10(1), 21-27.
20. Бахрамова, Б., & Муминбоев, Д. (2023, September). ОТНОШЕНИЕ ЧЕЛОВЕКА К ПРИРОДЕ И ОТНОШЕНИЕ ПРИРОДЫ К ЧЕЛОВЕКУ. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 2, No. 9, pp. 9-13).

- 21.Yuldashev, S., Halimbetov, Y., Usmanova, M., Naimova, Z. S., & Khamraeva, M. (2021). National Processes In Uzbekistan And The Formation Of The Internationalist Maturity Of The Younger Generation. *The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research*, 3(06), 167-175.
- 22..Хасанова, Г. Р., & Усмонова, М. Б. (2022). Применение фасоли (phascolus) в медицине. *Science and Education*, 3(11), 117-125.
- 23.Sh, A., Kuylieva, M. U., & Usmanova, M. B. (2022). Application of phytotherapy in the treatment of chronic prostatitis. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(5), 466-470.
- 24.Sh, A., Kuylieva, M. U., & Usmanova, M. B. (2022). Application of phytotherapy in the treatment of chronic prostatitis. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(5), 466-470.
- 25.Имамова, Ю. А., & Усманова, М. Б. (2022). РОДИОЛЫ РОЗОВАЯ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗМА. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 901-904.
- 26..Имамова, Ю. А., Усманова, М. Б., & РОДИОЛЫ, Р. ORIENSS. 2022. № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rodioly-rozovaya-dlya-povysheniya rabotosposobnosti-organizma>.
- 27.Усманова, М. Б., & Имамова, Ю. А. (2022). ЛУК РЕПЧАТЫЙ–ПРИМЕНЕНИЕ В МЕДИЦИНЕ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 914-917.
- 28.Қўйлиева МУ, Э. М., Усмонова, М., & Имамова, Ю. (2021). General information on the age of Chilonjtyda, its composition, application in folk medicine, its features and their different types, conditions for cultivation. *Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю.*
- 29.Usmanova, M., & Toshpolatov, C. Endocrine gland system, humoral managementof the organizm. *Researchjet journal of analisis and inventions In Voiume*, 1.
- 30.Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю. (2021). Private technology of powders Preparation of powders with abrasives, dyes and hard powders, extracts and essential oils. *Экономика и социум*,(11), 90.
- 31.Usanova, M., & Yuldashev, C. Importanse of lipids in the cell, simple and kompleks lipids, classification. *Researchjet journal of analisis and inventions*.
- 32.Imomova, Y., Usmonova, M. B., Yo'Ldoshev, S., & Ahmadov, J. (2021). DORI VOSITALARINING ZAMONAVIY TAHLIL USULLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(8), 587-596.

- 33.Усманова, М., Эрназарова, М., Куйлиева, М., & Хасанова, Г. (2021). Дорихона фаолиятини ташкил этиш, дорилар саклаш чора тадбирлари. *Экономика и социум*, (11), 90(6).
- 34.Хасанова, Г. Р., Усманова, М. Б., & Нажмитдинов, Х. Б. (2022). ВИТАМИНГА БОЙ ЛОВИЯ (PHASCOLUS) ЎСИМЛИГИНИНГ УМУМИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(9), 333-336.
- 35.Xasanova, G. R., Ernazarova, M. E., & SHIFOBASH, Q. O. T. F. J. ORIENSS. 2022. № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/shifobash-qoqiotining-foydali-jihatlari>.
- 36.Yakubova, Sarvinoz Raxmonqulovna, & Xasanova, Gulbaxor Raxmatullayevna (2022). KAMQONLIK HAQIDA TUSHUNCHA. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, (Special Issue 4-2), 897-900.
- 37.Mirzoyeva, F. A., Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Medicinal plants and their properties. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(4), 1140-1144.
- 38.Usmanova, M. B. (2022). Geksikon shamchasini taylorlashda uning asosni almashtirish. *Science and Education*, 3(11), 213-220